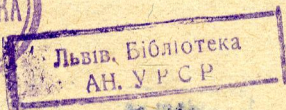

06 10
022. БІБ-КА КРАСНОГО ПИСЬМЕНСТВА

В. ВИННИЧЕНКО

ТЕМНА СИЛА

43400/345.

ВИДАВНИЦТВО «УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИК»

Ш 57(2=4v)5-644

Бібліографічний опис цього видання розміщено в «Листівці Українського Дову», «Харківському репертуарі» та інших покажчиках Української Книжкової Палати

Друкарня «Укр. Робітник»

Укрголовліт № 735

Замовлен. № 104

Тираж 25000

1 арк.

Харків

1930

Львівська бібліотека
наукова бібліотека

770

9337
За домом неволі, похмурим, двох-
поверховим будинком, з рядами за-
гратованих вікон, задумливо зупини-
лось сонце і сумно дивиться в його
невеличке подвір'я своїм косим про-
мінням. А він, цей дім неволі, ця двох-
поверхова домовина, сіра і брудна,
байдуже приймає тужливу ласку
сонця і мовчить.

Тихо-тихо. На розчинених вікнах
обох поверхів, обнявши безсилим
руками ґрати, сидять «важніє полі-
тіческіє» і мовчки дивляться у синє
вечірнє небо. А воно таке велике,
широке, таке могутнє, як життя! Не-
змірною ласкавістю і тихою журбою
віє від цих вільних кучерявих хмари-
нок, що плывуть собі кудись поза

дім неволі. І дивним здається під цією величезною ласкавістю і миром природи ця величезна жорстокість і злочинство цієї домовини. Дивним здається, що ці бліді, патлаті люди, з потомленими лицями сидять так нерухомо й понуро за цими іржавими ґратами і хмуро дивляться на радість життя. Здається неможливим, щоб у цьому подвір'ї, де так затишно й пишно ростуть коханці блідих людей — липа й берестки, де мирно стоять собі по кутках дві якісь сірі постаті, з чимсь блискучим на плечах, щоб у цьому подвір'ї, так чисто замеченому й гарно покритому довгою тінню стіни, було щось інше, крім любови, крім ласки природи, крім тихих мрій і мрійних бажань.

Тихо. Ось чути глухе тупотіння копит за тюремною стіною, грюкіт екіпажа, і знову стихає. І в унісон цій тиші з якогось вікна ледве чути трохи хриплий спів: —

Ах, ти доле, моя доле,
безталанна ти моя,
чи не ти це, моя доле,
до Сибіру довела?

Постаті у вікнах злегка ворущаться,
повертають на спів голови й тихо
слухають ту знайому, ту сумну й
рідну мелодію. А голос тужливо ви-
водить, мов плаче:

І по царському наказу
опинився я в тюрмі,
і минають без надії
молоді дні мої...

І наче придавлений тугою, голос
змовкає, а постаті, нерухомі й за-
думливо-смутні, не міняють поз і мов-
чекають. І знову голос, злегка хрип-
кий, ледве чутний, сумно жаліється:

Там, за стіною, на волі бажаній,
в полі народньої, лютої брані
будуть брати й вороги помирать,
я ж, мій вознице, буду лиш ждять.

І здається, що бересток і липа дри-
жать від жалю і, нахиливши одне до
одного свої кучеряві голови, журно

слухають пісню блідих, закутих людей. І сонце, неначе засоромившись своєї добродушности, все червоне й сумне, сховалось за високу тополю.

Раптом одна з постатів, що стояла біля перистої будки й задумливо погладжувала рукою «щось блискуче», рушає з місця й починає ходити під вікнами, нерішуче поглядаючи на співця. Нарешті, вона зупиняється, підводить догори голову й несміло говорить:

— Земляк!.. Слиш!.. Довольно песні іграть...

Але «земляк» не чує. Сині, великі, змучені очі його наче впилися в небо, у вільні хмаринки, а губи, гірко скривлені, ледве ворухнуться й мало не шепчуть:

Будуть минать там роки за роками,
буду забутий я навіть братами,
будуть вже інших в тюрму провозать,
я ж, мій вознице, все буду ждять.

Постать вартового ще трохи стоїть
недвижимо, наче й сама заслухав-
шись стогону душі, потім враз задира
голову й рішуче говорить:

— Слиш, земляк! Не шуми!

— Та одчепись ти від його, ради
бога!—вмить роздратовано чується
з вікна сусіди співця.--Хай співає!

— Не приказано песні іграть...

— Мало чого «не приказано»! «Не
приказано» людей убивать, а ти ось
стоїш з гвинтівкою й готовий щохви-
лини бить і колоть. Хай поспіває
трохи... А ти послухай краще й не
надокучай...

Але співець і сам перестає. Він
глибоко зідхає, переводить очі вниз
і, весело посміхаючись, кричить су-
сідові:

— Андрію!., Андрію!..

— Га?

— Сіно¹ є?

¹ Сіно на тюремній мові—тютюн.

— Кий чорт! Тільки дві грудочки
льоду¹...

— Ну?

— Їй-богу!

— Погано... Страшенно рибки хо-
чється²...

Вартового ця розмова страшенно
гурбує, турбує тим паче, що в ній
чується щось незрозуміле для нього,
а значить, «не приказане». Худе, за-
смажене лице його, з випнутими на-
перед щелепами хутко повертається
за кожним словом сусідів і на ньому
видно напружене бажання зрозуміти.

— А в Петі є?

— Не знаю... Спитайте... Петя!

— Що-о?

— Сіно є?

— Що-о?? Не чую!

— Сі-но є?

Вартовий ще стурбованіше дивиться

¹ Лід—сірники.

² Хочеться рибки—хочеться курити.

на вікна і, нарешті, злякано кричить

— Слиш, земляк! Не кричи!

— Я пи-та-ю: є у вас сі-но?

— А, сіно!.. Ні, нема. У мене ж учора провалилось¹ усе...

— Земляк! Слиш? Довольно розговаривать!

— Та ну?—сміється Петя.—Вже й «довольно?» Ми ж тільки почали!

— Не помагається розговаривать...

— То ж через що?

— Не приказано.

— Гм... Причина важна... Ну, а як ми все таки будемо «розговаривать», тоді що буде?

— Тоді побачиш...—бурмоче вартовий.

— Що ж я побачу?

— А то, що як доложу караульному начальникові, що не слухаетесь, то й набавить ще суток сім. От і побачиш!

¹ Провалилось—забрано при трусі

— Та не може бути?! Ха-ха-ха!..
Андрію, чули?

Але з Андрієвого вікна вже чути веселий сміх. Хутко простацька погроза вартового «по телеграфу» передається у всі вікна, і постаті по-малу оживають. Чується потроху розмова, сміх, перегукування. Тиша, налякана гомоном, ховається за високу стіну і в маленькому подвір'ї стає шумно. Вартовим тепер клопіт. Вони ходять од вікна до вікна, кричать, погрожують «визвать розводящого» і звесь час боязко поглядають на вікно нижнього поверху, де часом видніється постать караульного офіцера.

А в верхніх вікнах то там, то там тільки й чути.

— Миколо!

— Га?

— Чом на прохід не йдете?

— Не пускають.

— Бийте в двері.

— Не помагає.

— А табуреткою?

— Стукав... Обіщає в темний карцер заперти.

Або:

— Дя-дя!!

— А-а?

— Пришліть рибки!

— До-бре.

— Право-ліво? Так?

— Так!

— Довольно зевать!..¹ Слиш, ти? Земляк!

Але «земляки» мов не чують, тільки Петя добродушно з докором хитає головою й поважно говорить до вартового:

— Ех, землячок, землячок! Бога ти забув, їй-богу, брат, бога забув. Ну, як же не «разговаривать?» Пташка божа й та розговарює, а то ж люди. Ти, братіку, подумай про це, а тоді кричи. А то: «не разговаривай!» Хі-

¹ Зевать—гомоніти.

ба ж так можна? Коли б ми кричали або грати ламали, ну, тоді кричи, а то ж балакаємо. Балакати можна... Не голосно, потихеньку... Сам колись сидіти будеш, побачиш, як гарно...

— Ні, він не буде сидіти, він бога за бороду піймав!—вставляє Андрій.

Бартовому, видно, робиться трохи соромно. Він гладить рукою гвинтівку і, дивлячись кудись убік, похмуро говорить:

— Чом не буду? Це недовго в нас... Тільки, як не приказано...

— Е, земляк! Плюнь, брате, на це!.. Багато є всяких приказаній, та не всіх їх слухатись. Ось, наприклад, ясно, як день, що не можна, «не приказано» одним людям угнітати других, не можна, щоб одні все своє життя кували, будували, шили, варили й голодували, а другі тільки пили, їли, користувались. Їхньою працею й нічого не робили; «не приказано», щоб у людей одбирали волю й садо-

вили їх на цілі годи за ґрати за те, що вони стоять за правду. Цього всього не можна б робити, а тим часом, сам знаєш, це все у нас робиться... От цього б, землячок, і не «полагалось» би робити... А те, що ми балакаємо, то—дурниця. Я ось одинадцятий місяць балакаю із-за цієї ґрати, а зла нікому, крім мене, ще не вийшло з того. А от ти й не питаєш, за що я сидю, а кричиш. Ти спитай, розбери, за що людей мучать, та й говори. Знаєш, за що я сидю?

Вартовий каже, що не знає. Петя докладно й повагом починає в'яснити йому свою справу. Вартовий уважно слухає. Потім Петя потроху переходить на загальні теми і вже зовсім приваблює до себе вартового. Його сердечний, м'який голос звучить таким щирим сумом, такою вірою, таким запальним гнівом, що «землячок» проти волі поглядає на нього пиль-

ним поглядом своїх розумних очей і насуплюється. На ганок, що під самим Андрієвим вікном, виходять декільки конвойних і, задравши голови до вікон, теж пильно слухають «важного політичного». До бесіди пристає Андрій, потім Петро, і невеличке подвір'я наповнюється згуками дужих нечуваних річей. І кожне слово цих блідих, патлатих людей, як блискавка серед ночі, розриває темряву салдатського світогляду, кожна думка їхня, глибока й боляче-правдива, щось руйнує в них у серці і творить щось нове, хороше, страшне і хвилююче. Покриків «не розговаривай», «довольно зевать» вже не чути і видно, що це розмовляють уже не арештанти й вартові, а люди, звичайні люди, яких єднає щось таке, чого нема ні в цьому тюремному подвір'ї, ні в сірих, похмурих казармах, люди, які, здається, ось-ось розпаляться, накинуться на ці ґрати, рознесуть їх од-

разу й гордо всі підуть туди, де їх люблять і жадуть.

— Ех! І на таких людей присилають винтовки піднімати!—з гнівом, стукнувши об землю прикладом, скрикує вартовий і обводить поглядом конвойних. На їхніх лицах, уважних і серйозних, написано співчуття і, задерті догори, ці лица схожі на лица благаючих. А слова, нові й дужі, як удари молота, гарні і вразливі, як проміння сонця, вилітають із вікон і боляче й солодко б'ють їх по серцю.

— Це правда!—щохвилини то зідхаючи, то з обуренням промовляють конвойні.

— А коли правда, то треба й робити по правді, по справедливості!—твердо й навіть жорстоко говорить Петро, вистропивши один тільки ніс із-за ґрати. Треба вирвати з себе страх, бо це сором. Треба розуміти, що вами заправляють, командуєть такі ж люди, як і ви, тільки гірші.

— Дисципліна!—зіхає хтось.

Всі мовчать.

— Дисципліна!—сердито викрикує Петро.—Страх, темнота, свинство! От що!.. Треба людиною бути, а не худобою, яка багога боїться!

— Йй-богу, правда!—якось радісно скрикує молоденький салдатик, з чистим, здоровим, як у хлопчика, лицем і задертою дитячою губою, і схвилювано озирається на товаришів.

Петро хоче знов щось казати, але конвойні розступаються і з-поміж них виходить салдат з гвинтівкою, за ним якийсь чоловік без картуза, у синій сорочці і в «вольних» штанах, а за ними знов конвойний з гвинтівкою. Вони по одному сходять з ганку на подвір'я, і чоловік у синій сорочці, зробивши декільки ступнів, піднімає голову догори, хитає нею й весело кричить:

— Драстуйте, Петро! Андрію, Петя, драстуйте!

— А! Степане!.. Як ся маєте? Зо-
всім уже? Як здоров'я?

— Нічого!.. Що читаєте?.. Дядя,
драстуйте!.. Дістали? Ні? Дуже жаль...
Що?.. Не чую... Драстуйте, драстуй-
те!.. Як ваші зуби, Валентине?

Постаті у вікнах ще більше ожи-
злюються. Кожний щось говорить
до Степана, кричить, питає, сміється.
Степан одривчасто відповідає, не зу-
пиняючись, не піднімаючи більше го-
лови і скося поглядаючи на вікно
офіцера. Він іноді стріпує довгим во-
лоссям, яке лізе йому в очі, і весело
поблискує своїми білими зубами.
З обох боків ідуть конвойні і, не
встигаючи за його прудкою ходою,
спотикаються й незграбно несуть у
руках гвинтівки.

Степан посидів трое суток у «тем-
ному» за нелегальний напис на стіні
й тепер здається всім новим і наче
«з волі». Чується:

— Ну, що? Як у темному?

— Нічого!

— Клопів багато?

— Легійони! Я їх чаєм частував.
А у вас що новенького?

— Мечтатель на сім суток у темний пішов.

— Та невже? За віщо?

— Опарив двадцять два¹, як той підслухував під вікном.

— Та сім суток за це?

— Атож.

— Земляк! Не розговаривай!—зупиняє його конвойний.

Степан обертається до нього, пильно дивиться йому в лице й питає:

— А ти з якої губернії?

— Саратовської.

— Ну от! А я Київської. Які ж ми земляки?

Конвойний усміхається, йому, очевидно, подобається цей жвавий «важний».

¹ Двадцять два—жандар.

— Це все одно! Всі—земляки!—говорить він.

— Правда,—весело підхоплює Степан.—А що правда, то не гріх. А коли ми з тобою земляки, то ти й не докучай мені, любий чоловіче, бо я, соколе, в темненькому був, світу божого не бачив, голосу людського не чув. От що, голубе, землячок із Саратовської губернії.

Саратовець усміхається, усміхаються й другі салдатики, при чому конвойний з дитячою губою кожного разу, як Степан проходить коло ганку, старається сказати йому щось приємне і якнебудь висловити своє співчуття.

А Степан, ходячи, заклада часом руки за шию, підніма голову до неба і, глибоко-глибоко зідхнувши, звертається до вікон і каже:

— А все таки гарно жити!

— І всі товариші, як публіка в театрі, сидячи в своїх вікнах, наче в

ложах, сліdkують за ним ласкавими очима й усміхаються тою ж радісною посмішкою.

Саратовець теж усміхається і, говорячи так, щоб непомітно було з офіцерового вікна, бурмоче:

— Звісно, що рай... як після карцера... гарно. Сонечко... і воздух... Що й казати... Я знаю...

— Степан добрими очима дивиться на нього й починає розпитувати про Саратовську губернію. «Землячок» розм'якшується ще більше, і розмова знов опановує всіма. І знов ангел правди злітає в подвір'я неправди, і не стає ні арештантів, ні конвойних.

І вмить... все враз зчезає. Салдатики, що стояли на ганку, вмент чогось витягуються, роблять напружені обличчя і всі, як по команді, повертають голови в один бік.

Стає тихо.

З ганку, помалу ступаючи, як звірюка, що впевнена в своїй здобичі, схо-

дять «каен»¹ (караульний офіцер) і, зробивши декільки ступнів, зупиняється. Розмова стихає, але «каен» мовчки дивиться, мов любуючись, у спини Степанові й конвойним, що весело балакають між собою, і важко сопе:

— Кан-н-вей-нние! — раптом пронизливо виривається у нього з горлянки. Конвойні і Степан хутко озирються, і цей бачить, як лице саратовця враз блідніє, покривається чимсь напруженим, тупим і гидким.

— Веди його сюди! — робить офіцер рукою знак.

— Ходім! — бурмоче саратовець і йде вперед.

— Що? Хіба вже кінець прогулці? — звертається Степан до офіцера.

— Кінець!

— Через що?

— Через те, що ти балакаєш!

¹ К. Н. (караульний начальник).

Степан від «ти» червоніє і, спалахнувши, скрикує:

— Прошу не «тикать!» Я не салдат!

— Наплювають мені! Сказано не балакати, значить—не балакати... А вам я ще покажу, ссукини сини!—з ненавистю шипить він до конвойних. Конвойні замирають; вартові не ворухнуться; ті, що співчували на ганку, ні живі, ні мертві. Нема ні гніву, ні суму, ні думки, ні співчуття, нема нічого того, що тільки що світилося в їхніх зляканих тепер очах. Якась сила змела це, як легкий пух.

— Ще рано йти в камеру!—похмуро говорить Степан. — Нам «полагається» по інструкції півгодини на прохід, а я й п'яти хвилин не гуляв.

— Бери його!—не відповідаючи Степанові, показує на нього офіцер конвойним і важко сопе.

Конвойні хапають Степана під руки й починають тягти за собою.

— Сміліше бери! Чого церемонитесь!—кричить офіцер.

— Геть під три чорти!—виривається з гнівом Степан. —Я не піду! Нам півгодини полагается, і ніхто не має права...

— Я тут право! Чуєш, ти?!—враз скажено перебиває його «каен». — Прикажу—і розстріляють тебе, як собаку! Чуєш, ти?!

Степан блідніє і ввесь якось перехиляється наперед. На мент все мов замирає в напруженому чеканні. Враз Степан скрикує й кидається вперед на офіцера.

— Хватай!.. Не пускай його!.. Бий його!—одстрибуючи назад, кричить офіцер, і Степан чує, як щось хапа його ззаду за плечі і з дикою силою тягне назад.

— Не смій бити! Не смій бити!—раптом виривається разом з кількох вікон.

Степан інстинктивно підніма над

головою руку й хутко озирається. Саратовець, люто витріщивши очі, з незрозумілою ненавистю стоїть з піднятою гвинтівкою і важко дихає.

— Не смій бити!..—несеться з вікон.—Пусти гвинтівку!

— Таскай його!..—хрипить офіцер.—Ви чого стоїте?!—раптом озирається він до конвойних на ганку. Ті стріпуються і, плигаючи із східців, біжать до Степана й починають товпитись біля нього.

— Хапай за руки, за ноги! Неси христопродавця в темний!

І от вони—ті, що дивились на цього «важного» такими добрими, ласкавими очима, ті, що так зідхали, прислухаючись до його мови, тепер вони, дикі, злі, люто хапають його за руки, за ноги, сопуть, шарпають і, покірливо поглядаючи на свого начальника, починають нести до ганку. Через хвилину під страшенний крик безсилої злости і гніву, що несеться

з вікон, всі зникають у дверях, товплячись і незграбно ступаючи.

Вартовий з випнутими щелепами боязко дивиться в спину офіцерові і з ненавистю погляда на вікна.

Раптом офіцер знову з'являється на ганку і, звертаючись до вартових, кричить:

— Вартові! Слухайте мого наказу: почувеш хоч одно слово з вікон,—стріляй. Три рази перестережи і стріляй. Чуєте?

— Так точно, ваше благородіє!—витягуються вартові.

У вікнах тихо. Офіцер зникає. Настає глибока, гнітюча тиша. Вартові ходять рівною, твердою ногою, одноманітно постукуючи підборами і пильно поглядаючи вгору на цих блідих, патлатих людей, які наче прикипіли в німому, повному одчаю, безсиллі до ґрат і навіть не ворухнуться, ніби вони витратили всі сили на цей одчай.

— Ні! Так неможливо!—враз скри-
жує Петро.—Так неможливо!.. Я не
можу більше так... Я... це... просто...
Я пропоную голодовку!

— Довольно розговаривать!—кри-
чить суворо вартовий.

— А що? Стрілять будеш?—в'яло
питає Андрій.—Стріляй, земляк, слу-
хайся начальства, нам все одно,—
тірше не буде.

— Не пройде голодовка,—так же
в'яло говорить він до Петра.—Не да-
дуть голодати; звелять і будуть си-
лою годувати.

— Не розговаривай!—рішуче зні-
має з плеча гвинтівку вартовий і на-
ціляється.

— Стріляй, земляк, стріляй, не
бійсь!—байдуже, так же в'яло гово-
рить Петро і, обхопивши руками гра-
ти, безсило притулившись до них
лицем, замирає.

Тихо. Місяць, що перше виднівся
на голубому небі, як маленький бі-

лий шрам, зробився жовтіший, і небо потемнішало. Сонце сховалось, і в подвір'ї стає ще затишніше.

— Так що ж, земляк? — раптом тихо чується з Петиного вікна. — Будеш стрілять?

— А що? Пожалію, думаєш? — буркає вартовий.

— За що ж ти будеш стрілять?

— А що ж мені за вас під суд іти? Тоже!

— Та хіба ж ми тобі яке зло зробили?

— Не розговаривай!

— Ех, земляк, земляк!..

— Слиш, ти? Говорять тебе, не зевай!

— Та плюньте, Петя, — безсило говорить Андрій. — Охота вам...

За стіною тюрми чується ніжний-ніжний згук мандоліни. Хтось, мабуть, іде в поле. А на подвір'ї так хмуро, так гнітюче тихо. Місяця не видно, він наче засоромився людської мер-

зоти і прикрився густою хмарою.

Тихо. Липина й бересток, ніби й собі злякавшись страшної темної сили, не шелестять густим листям і, близько притулившись одно до одного, тільки вряди-годи щось боязко прошепочуть і знову замруть.

„Дешева бібліотека красного письменства“

Видавництва „Український Робітник“

№ 43—46. Короленко—Хапун	20 к.
№ 47. Коцюбинський—Що записано в книгу життя	5 „
№ 48—50. Вовчок—Інститутка	15 „
№ 51. Кониський—За кригою	5 „
№ 52—53. Коцюбинський—Кат	10 „
№ 54—56. Винниченко—талісман	15 „
№ 57. Франко—В тюремнім шпиталі	5 „
№ 58—59. Винниченко—Терень	10 „
№ 60—61. Аркадій Любченко—Оповідання про втечу	10 „
№ 62. Стефаник—Синя книжечка	5 „
№ 63—64. Слісаренко—Президент Кислокапу- стянської республіки	10 „
№ 65—66. Коцюбинський—Коні не винні	10 „
№ 67. Стефаник—Палій. Май	5 „
№ 68. Кониський—У тісної баби	5 „
№ 69. Копиленко—Кара-Круча	5 „
№ 70. Слісаренко—Шпоньчине життя та смерть. Сто тисяч сил	5 „
№ 71. Винниченко—Ланцюг	5 „
№ 72—76. Винниченко—Босяк	25 „

„Дешева бібліотека красного письменства“
Видавництва „Український Робітник“

- № 77. Стефаник—Злодій. Кленові листки . . . 5 к.
№ 78—80. Винниченко—Радість 15 „
№ 81. Слісаренко—Алхимик. Канонір Душта 5 „
№ 82—84. О. Слісаренко—Плянтації 15 „
№ 85. С. Черкасенко—Юдита 5 „
№ 86. І. Франко—Хлопська комісія. Добрий
зарібок. 5 „
№ 87. В. Винниченко—Кузь та Грицунь . . . 5 „
№ 88. Марко Вовчок—Козачка 5 „
№ 89—90. В. Винниченко—Купля 10 „
№ 91. С. Черкасенко—Сашків кінець . . . 5 „
№ 92—93. А. Головка—Товариші 10 „
№ 94. С. Черкасенко—Вони перемогли . . . 5 „
№ 95. В. Винниченко—Темна сила. Промінь
сонця 5 „
№ 96—97. І. Франко—Отець гуморист . . . 10 „
№ 98—99. Короленко—Річка грає 10 „
№ 100. А. Головка—Червона хустина . . . 5 „
№ 101. Панч—Тихонів лист 5 „
№ 102. Косинка—Політика 5 „
№ 103. Яновський—Туз і перстень 5 „
№ 104. Панч—Смерть Янулякса 5 „
№ 105. Головка—Пилипко 5 „

„Дешева бібліотека красного письменства“
Видавництва „Український Робітник“

№ 106. Сенченко—У золотому закуті	5 к.
№ 107. Анищенко—Ніч у саду	5 „
№ 108—109. Косинка—Мати	10 „
№ 110. Винниченко—Суд	5 „
№ 111. Горький—Двадцять шість і одна	5 „
№ 112. Горький—Один з королів республіки	5 „
№ 113. Горький—Омельян Пиляй	5 „
№ 114. Коцюбинський—Подарунок на іменини	5 „
№ 115. Винниченко—На пристані	5 „
№ 116—117. Бордуляк—Михалкові радощі	10 „
№ 118. Васильченко—В темряві	5 „
№ 119—120. Франко—Івась Новітній	10 „
№ 121. Любченко—З темного передпокою	5 „
№ 122. Панч—Перегони	5 „
№ 123. Яновський—Роман Ма	5 „
№ 124. Сенченко—Дурень	5 „
№ 125. Первомайський—19-й рік	5 „
№ 126. Качура—За 10 „оре“	5 „
№ 127. Ле—Розбійники	5 „
№ 128. Кундзіч—На ярах	5 „
№ 129—130. Панч—Там, де верби над ставом	10 „
№ 131—133. Шолом-Алейхем. Два антисеміти	15 „
№ 134—136. Шолом-Алейхем—13 спол. штатів	15 „

10 к. (1986)
084 к. р. л.

770

922

БІБ-КА КРАСНОГО ПИСЬМЕНСТВА

«Дешева бібліотека красного письменства»
Видавництва «Український Робітник»

В. ВИННИЧЕНКО

ТЕМНА СИЛА

- № 137—139. Шолом-Алейхем—Етап 15 к.
№ 140—142. Микитенко—Брати 15 „
№ 143. Франко—Цигани 5 „
№ 144. Глібов—Байки 5 „
№ 145. Козоріс—То був злодій 5 „
№ 146. Вордуляк—Мати 5 „
№ 147. Джекобс—Іспит 5 „
№ 148. Франко—Лесишина челядь 5 „
№ 149. Дж. Лондон—Сивашка 5 „
№ 150. Дж. Лондон—Людина з рубцем
на щопі 5 „
№ 151—152. Винниченко—Федько-халамидник 10 „
№ 153. Хвильовий—Кіт у чоботях 5 к.
№ 154—155. Українські пісні 10 „
№ 156. С. Руданський—Співомовки 5 „
№ 157. Винниченко—Честь 5 „
№ 158. Коцюбинський—Він іде 5 „
№ 159. Франко—Олівець 5 „
№ 160—161. Анищенко—Баян 10 „
№ 162. Генрі—Коса на камінь 5 „
№ 163. Шевченко—Катерина 5 „
№ 164. Ковальчук—Криваві легенди 5 „
№ 165—166. Маркович—Збройний напад . . 10 „

43400/345

ВИДАВНИЦТВО «УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИК»